No. 57.

JAVASCHE COURANT.

ZATURDAG den 10den Mei 1828.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal.

MAGELANG, *den 3den mei 1828.*

Sedert mijn rapport van den 26sten april jl., no. 484, kan ik Uwe Excellentie alleen het navolgende omtrent den vijand en onze krijgsverrigtingen mededeelen.

In den morgen van den 29sten april jl., kreeg de luitenant kolonel *Le Bron de Vexela*, kommandant der troepen in het Padjangsche en der 3de mobiele colonne, berigt, dat de muitelingen zich in groote massa tot de dessa *Kwarahan*, op 2½ à 3 paal benoorden het kampement *Brambanan*, hadden gewaagd, en zij zich aldaar verzamelden met het voornemen, om den grooten weg overtesteken en de dessa's *Tewoedie* in opstand te brengen. Hij spoedde zich met zijne colonne derwaarts, doch op de aangegeven plaats komende, vernam hij, de muitelingen naar de dessa's *Jolanum*, *Ketjambon*, enz. waren terug gegaan. De luitenant kolonel marcheerde alstoen verder, en tot bij de dessa *Brambanan* gekomen zijnde, zag hij uit de dessa *Jolanum* eene menigte voorname hoofden in eene westelijke rigting de vlugt nemen; de moedige en ongeduldige Amboinezen, aangevoerd door de luitenants *Eisenlöffel* en *Morreau*, ondersteund door de djajangsekars, zoo veel het slechte en modderachtige terrein zulks toeliet, werden dadelijk op hen afgezonden, en de luitenant kolonel haaste zich met het overige der colonne om *Ketjambong* doortetrekken en alzoo bezuiden *Ketjiwang* te komen, welk laatste bewerkstelligd zijnde, de vijand in drie colonnes geschaard en te zamen ruim 1000 man sterk, met eene groote menigte vaandels ontdekt werd, welke colonnes weldra, door de Amboinezen en kavallerie gedreven, benoorden *Ketjiwan* teruggetrokken. De colonne bijeengetrokken hebbende, dirigeerde de luitenant kolonel *Le Bron de Vexela* zijn marsch naar de zijde van *Bedoga*, alwaar de vijand zich scheen [illegible] zuiden van die plaats eene vierde colonne muitelingen, sterker dan de drie andere, in positie stond, alwaar zich alles verzamelde. Tot op 4 à 500 passen ongemerkt genaderd zijnde, trachtte hij den vijand door een klein detachement Amboinezen, sterk 20 man en aangevoerd door den 2den luitenant *Morreau*, uittelokken, om zich te engageren en voorwaarts te komen; dan dit was te vergeefs en toen eindelijk, na dat het bewuste peloton meer dan 4 uur een hevig vuur met den vijand had gewisseld, een detachement Mangko Negorosche infanterie, een detachement Amboinezen onder den luitenant *Eisenlöffel*, en de djajangsekars op hun regter en linker vleugel afgezonden werden, nam hij met de meeste overhaasting de vlugt, zijnde het alleen aan de vlugheid der djajangsekars en de Amboinezen te danken, dat nog zes bulkios zijn gevangen gemaakt. Twee geweren, verscheiden pieken, klebangs en krissen zijn mede bij die gelegenheid in onze handen gevallen.

De luitenant kolonel voornoemd stelt bekend, dat door den Amboineschen sergeant *Jeremias* een voornaam hoofd van het paard is geschoten, en dat de brigadier der djajangsekars *Sechdjtoe* zich bijzonder onderscheiden heeft bij het overmeesteren van een voornaam bulkio.

Den vijand geheel verdreven en uit het gezigt gebragt hebbende, nam de colonne des avonds te 5 ure den terug marsch naar het kampement te *Brambanan* aan, alwaar dezelve te half negen ure is aangekomen.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(*Was. get.*) DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 13den november.*

De admiraliteit heeft den 10den dezer depeches ontvangen van den admiraal *Codrington*, gedagteekend den 23sten october in de haven van Navarino. Dezelve behelzen, onder andere, de navolgende bijzonderheden.

„Na dat mijne medebroeders, de admiralen *van Heiden* en *de Rigny*, met mij waren overeengekomen, om ons in de haven van Navarino te plaatsen, ten einde *Ibrahim-Basa* te bewegen, om de ommenschelijke wijze van oorlog voeren welke hij had aangevangen sedert het mislukken zijner poging, om tot in de golf van Patras door te dringen, na te laten, zijn de vereenigde eskaders den 20sten ten twee ure voorbij de batterijen gezeild, met oogmerk, om ten anker te komen. De turksche schepen lagen in den vorm van eene halve maan, de zwaarste met hunne batterijen naar den ingang der haven, en de ligtere meer achterwaarts tusschen de openingen.

„De vereenigde vloot zeilde in twee linien; de britsche en fransche eskaders te loefwaart; het russisch aan lij. De *Asia* zeilde vooraan en ankerde digt langs een linieschip, het welk de vlag voerde van den *Capitana-Beij*. De *Genoa* en *Albion* kwamen mede ten anker tegen over een linieschip en een zwaar fregat. De vier schepen te loefwaart, ten deele behoorende tot de egijptische vloot, werden de fransche schepen aangewezen, en die, welke onder den wind in de halve maan lagen, vielen den russen ten deel, terwijl de *Dartmouth* met nog eenige kleinere vaartuigen gelast werd, om de branders, die aan den ingang van de haven lagen, in het oog te houden.

„Ik gaf last, dat men niet schiten zoude voor dat de turken schoten, en dit mijn bevel is naauwkeurig in acht genomen. De drie engelsche schepen zijn dan ook zeer spoedig, doch zonder eenige daad van vijandelijkheid, hoewel men duidelijk zag, dat de turken zich tot het gevecht toerustten, ten anker gekomen; doch toen de *Dartmouth* eene sloep naar de branders zond, werd de officier in dezelve met eenige manschappen door geweerschoten, van genoemde branders afkomstig, gewond. Dit veroorzaakte een *verdedigend* vuur uit het klein geweer van de zijde van genoemd fregat, zoo wel als van *la Sijrene*, het vlagge-schip van den franschen admiraal, het welk werd gevolgd door een kanonschot van den egijptischen tweeden admiraal. Dit kanonschot werd alweder beantwoord, en daarop werd de slag weldra algemeen. De *Asia* hoewel dwars van den *Capitana-Beij* geplaatst, was niettemin nader bij *Moharem-Beij*, den bevelhebber der egijptenaren, en ondanks te loefwaart reeds gevochten werd vuurde deze laatste niet op de *Asia*, noch werd hij van dat schip beschoten. Zelfs zond de *Asia* berigt naar den egijptenaar, dat men niet gezind was, om te schieten en ten gevolge daarvan had er ook tusschen beide geene vijandelijkheid plaats, dan na dat de *Asia* het vuur van den *Capitana-Beij* reeds eenigen tijd had beantwoord.

„Inmindels werd onze uitmuntende loods, de heer *Mitchel*, welke zich in eene sloep begeven had, om *Moharem* mijn ernstig voornemen te vertolken, om bloedvergieting voortekomen, in genoemde sloep, naast het schip, door deszelfs manschap doodgeschoten. Kort daarop vuurde het egiptisch schip, met, of zonder bevel van deszelfs kommandant, op de [illegible] geheel wrak geschoten, voor den wind, afdreef. Deze beide schepen uit den weg zijnde, werd de *Asia* blootgesteld aan het strijkvuur van de schepen, die in de tweede en derde linie lagen, en die het de bezaans-mast over boord schoten; eenig geschut onbruikbaar maakten en vrij wat manschap doodden of kwetsten. Het zelfde had plaats met de *Genoa* en *Albion*, die zich mannelijk van hunnen pligt kweten, terwijl de gedragingen van mijne medebroeders, de admiralen *van Heiden* en *de Rigny*, mede allerlofwaardigst waren.

„Kapitein *Fellowes* (van de *Dartmouth*) voldeed ten eenenmale aan zijnen last, en belette, dat het fransche vlaggeschip door de Turken werd verbrand. De *Cambrian*, *Glasgow* en *Talbot* volgden het voorbeeld van de *Armide*, onder bevel van den franschen kapitein *Hugon*, vernielden hunne opponenten, en bragten de batterijen tot zwijgen. De bloedige slag duurde vier uren en leverde een schouwspel op, als men zelden heeft beleefd. — Daar elk vijandelijk schip zoodanig werd gehavend, dat de equipagie zich niet redden konde, dan met hetzelve in brand te steken; is het te verwonderen, dat wij niet meer door het in de lucht springen der bodems hebben geleden."

Vervolgens gaat de admiraal over tot het opnoemen van zijne geledene verliezen, en beklaagt hij zich inzonderheid over het sneuvelen van den kapitein *Walter Bathurst*, kommanderende de *Genoa*, en [illegible] Alle zijne linieschepen hebben zoo veel geleden, dat zij, na te Malta eenigzins te zijn hersteld, naar Engeland moeten worden terug gezonden, om geheel te worden gerepareerd. Ook de *Talbot*, welke tegen over een zwaar egyptisch fregat heeft gelegen, is zeer gehavend, doch zal denkelijk te Malta kunnen worden hersteld. De Engelschen hebben meer geleden dan de Franschen, en tellen niet minder dan 75 doden en 197 gekwetsten; dus bijna zoo veel als in den zeeslag op de hoogte van kaap St. Vincent tegen de spaansche vloot in 't jaar 1797. Het verlies der Russen is niet bekend. Daar de admiraal *Codrington* nog verscheidene zware fregatten over houdt, die in staat zijn, om zee te kunnen bouwen; daar en boven eerlang nog door de *Isis* zal worden versterkt, en de geheele scheepsmagt der Muzelmannen heeft vernield, schijnt men niet willens, om vooreerst nieuwe schepen naar de Levant te zenden.

Volgens eene opgave van den secretaris van den *Capitana-Bey* telde de scheepsmagt der muzelmannen 3 linieschepen van 74 tot 84 stukken, elk bemand met 850 man; 4 zware egiptische fregatten van 64 stukken, elk bemand met 400 à 500 man; 15 turksche fregatten van 40 stukken voerende 400 à 500 man; [illegible] turksche en 8 egiptische korvetten, elk van 18 tot 24 stukken en 200 man en vijf egiptische branders. — De juiste [illegible] van het verlies der Turken schijnt men nog niet ontvangen te hebben, doch dit schijnt zeker, dat van deze [illegible]magt zeer weinig is overgebleven.

De depeches behelzen voorts belangrijke bescheiden omtrent de raadplegingen der admiralen op den 18den october, onder het eiland Zante, en hun besluit om in Navarino binnen te zeilen, ten einde *Ibrahim* nieuwe voorstellen te doen, op dat aan het tractaat van 6 julij mogt worden voldaan en een einde gemaakt aan het bloedvergieten. Dienzelfden dag heeft de kommandeur van de *Cambrian*, welke met een russisch fregat in de baai van Kittries had gekruist, nog een zeer treurig berigt ingezonden van de ellende, aan welke de bevolking van Morea was blootgesteld, en de verwoesting, die de barbaren steeds aanrigtten; — met bijvoeging, dat een aantal vrouwen en kinderen dagelijks van honger omkwam; dat zoo de egijptenaren meester bleven, een derde der grieksche bevolking den hongerdood zoude sterven, en dat hij vooreerst eenigen toevoer van brood had beloofd naar de holen, in welke die ongelukkingen gevlugt waren. „ Toen, schrijft de admiraal „ ik ondervond, dat het hoogklinkend eerewoord der Ottomannen werd opgeofferd aan eene sporelooze verwoesting, en men misbruik maakte van onze goede trouw, voelde ik mij genegen, om de schuldigen te tuchtigen. Maar het was mijn pligt, om mijne gramschap in toom te houden, en ik heb die beteugeld; — ik zoude het dan ook niet tot het uiterste hebben laten komen, indien mij eenig ander middel ware overgeschoten."

Na deze behaalde overwinning hebben de drie admiralen een der gevangene turksche bevelhebbers naar den wal gezonden, met het berigt, dat zij met geene vijandelijke voornemens waren binnen gekomen; dat zij, na de wraakoefening voor het eerste schot, het welk tegen de geallieerde vlaggen was gelost, niet willens waren, om de nog overgeblevene schepen te vernielen, maar dat zoo er nog eenig schot, het zij uit het klein geweer, of uit het grof geschut, op de geallieerden werd gelost, de overige schepen, zoo wel als de forten van Navarino, zouden worden vernietigd, en zulks zoude worden aangemerkt, als eene formele verklaring van de Porte tegen de drie geallieerden, van welke de Sultan en de Bassa's de verschrikkelijke gevolgen zouden moeten afwachten; — dat zoo echter de Turken, erkennende, dat zijlieden, door hun schieten, de aanvallers waren geweest, zich onthielden van verdere vijandelijkheid, de goede verstandhouding, welke zijlieden hadden verstoord, zoude worden hersteld; — dat men van hun verlangde, dat zij te dien einde voor zonsondergang, de witte vlag zouden hijschen. — Het is niet gebleken, of de Turken deze aanvraag op eenigerhande wijze hebben beantwoord.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 11 november.*

Een brief van de vloot voor Navarino van den 22 october bevat de navolgende bijzonderheden: « De turksch-egyptische vloot heeft opgehouden te bestaan. — Het is niet mogelijk de geestdrift te beschrijven, welke deze uitslag onder ons heeft teweeg gebragt; een ieder huldigt den schitterenden moed van den admiraal *de Rigny* en de equipagien van zijn eskader. Op de schepen der drie vereenigde [illegible] ste naijver; een ieder was om het zeerst genegen, zich naar de gevaarlijkste plaatsen te begeven, en in dat opzigt zijn Engelschen, Franschen en Russen elkander gelijken dank verschuldigd. De geschiedenis levert geen voorbeeld op van eene zoo welwillende medewerking onder de scheepsmagt van drie verschillende natien. De wond van den franschen kapitein *de la Bretonnière* is niet gevaarlijk; men hoopt ook, dat die, welke de zoon van den dapperen admiraal *Codrington* bekomen heeft, geene gevolgen zal hebben. Men moet het schouwspel hebben bijgewoond, om 'er zich een denkbeeld van te kunnen vormen. Nimmer heeft men eene dergelijke vernieling eener vijandelijke magt beleefd. Men begroot het verlies der Turken, die zich met meer hardnekkigheid dan bekwaamheid hebben te weer gesteld, op 3000 man. Men heeft bovenal den moed bewonderd welken de fransche schepelingen hebben aan den dag gelegd, en de koelbloedigheid der jonge zeelieden van de laatste ligting, welke ten dezen met de meest geoefende schepelingen hebben gewedijverd.

In den Courier des Pays-Bas van den 13 december 1827 no. 360, vinden wij het ondervolgende artikel:

ANNIVERSAIRE DU DISCOURS DE M. CANNING.

Dès que le siècle est devenu positif, l'histoire n'est plus difficile à écrire. Elle ne demandera pas dorénavant aux hommes du gouvernement s'ils ont prononcé de belles harangues; mais bien quels sont les événemens qu'ils ont créés, quelle est la somme de bonheur dont ils ont enrichi l'espèce humaine. Le *bruit*, le *brillant* ne sont plus de l'histoire; les guerres, les traités, les interventions n'en seront que des épisodes. Elle ne jugera donc, Napoléon, ni par ses belles campagnes, ni Louis XVIII par sa [illegible]; elle jugera l'un par son code civil, et l'autre par sa charte. La médiation des trois puissances ne sera pas jugée non plus par le combat de Navarin; mais le combat de Navarin le sera, plutôt, par l'indépendance absolue et sans condition de la Grèce.

Désormais l'esprit guerrier fera place à l'esprit industriel, le prestige au sens commun, le siècle matériel au siècle intellectuel. Des libertés et des jouissances, voilà ce que le siècle demande, ce que l'histoire recueillera. Non, on n'évaluera plus les hommes publics aux éloges, qu'on leur aura prononcés sur leurs tombeaux; on les évaluera plutôt à ces anniversaires spontanés et populaires qui sont comme la mémoire vivante et soutenue de leurs bienfaits.

Il y a aujourd'hui un an que Canning prononça son fameux discours sur les affaires du Portugal. Nous demanderons donc à présent: cette remarquable production mérite-t-elle les honneurs d'un anniversaire politique dans le sens que nous venons d'attacher à ces mots? A-t-elle répondu à l'espoir qu'on en avait conçu lors de sa publication? Nous en appelons aux faits; car les hommes passent, et les choses restent.

A peine ce mémorable discours fut-il prononcé, qu'arriva-t-il? Le monde moral sortit, pour ainsi dire, des lignes défensives où le fanatisme civil et religieux le tenait en observation. Au nouveau langage du ministre britannique on prit l'homme pour le discours, et le discours pour le gouvernement. Les uns appelaient, en conséquence, cette production *le plus beau chef-d'œuvre, que l'intelligence humaine ait produit dans les temps modernes*. Les autres attendaient impatiemment l'apparition des flottes anglaises portant le pavillon *liberté civile et religieuse pour tous les peuples*. Les mécontens surtout, à qui il s'était adressé plus particulièrement, croyant voir en lui un nouveau *jacobin*, rôdaient autour de son hôtel, et se berçaient déjà de l'espoir d'une régénération universelle.

Cependant, par une inconcevable maladresse qu'on ne saurait bien expliquer, ce discours était fait pour déplaire à tout le monde: aux gouvernemens, parce qu'il les menaçait des mécontens; aux mécontens, parce qu'il disait qu'il ne s'en servirait que comme des funestes instrumens de sa vengeance; aux portugais, parce qu'il déclarait expressément qu'il n'intervenait dans leurs différends avec l'Espagne que pour les intérêts de la domination britannique et nullement pour le maintien de leur charte et de leur liberté. C'est là tout le discours du ministre anglais; c'est en dernière analyse tout le sens d'une production, qui, privée des ornemens de l'art, tomberait entièrement, pour la pensée, dans la vulgarité et la platitude.

Cette trivialité, cependant, disparaissait devant l'art éminent de l'orateur. Jamais idée plus vulgaire, plus indigne de l'éloquence et de la politique, n'a été traitée avec plus de talent et de majesté; jamais avec de plus mauvais argumens on n'a fait un plus beau discours. Les grandes pensées sont éloquentes par elles-mêmes; mais jusqu'à Canning on avait ignoré que les plus misérables idées pussent s'élever à la hauteur des plus sublimes pensées. Dans l'extase de l'admiration on a dit de lui, qu'il possédait à un dégré éminent l'art de rendre excellente la plus mauvaise cause, et de renverser les meilleurs conseils de la sagesse.

« — *Make the worse appear*
The better reason, to perplex and dash
Maturest counsels — »

On a eu raison; ce jugement est plus juste, qu'on ne le pense communément. Car, pour les pensées, comme nous l'avons dit, il n'y en avait point qui fussent dignes de l'histoire; et pour l'orateur, c'était l'homme de toute l'Angleterre le moins fait pour inspirer de la confiance au monde libéral.

Elève de Pitt et de Burke, il avait en horreur tout ce qui était sorti de la révolution française. Ennemi dissimulé des États-Unis, il les contrariait toujours; s'il les flattait quelquefois, c'était pour les endormir. Dans les questions intérieures, il fut le plus grand antagoniste de la réforme parlementaire, et, comme on l'a fort bien observé il eut un grand penchant vers la monarchie absolue. S'il défendit l'émancipation des catholiques et l'abolition de la traite des nègres, c'était comme des questions tribunitiennes de popularité et d'ambition. Autrement ses opinions principales tenaient plus de la servilité que du libéralisme [illegible] dans tous ses écrits, depuis le *Microscope* et l'*Anti-Jacobin* jusqu'à l'apologie des explications de lord Clarendon et le discours prononcé au banquet de Liverpool.

Tout récemment, même, lorsqu'il avait le plus grand besoin de se faire partout des partisans, surtout dans le midi de l'Europe, n'eut-il pas encore une fois l'inconcevable maladresse de parler avec la plus grande irrévérence des organes de l'opposition française, sans aucun ménagement des Espagnols, et même avec une sorte de mépris de la charte portugaise? En voulant enrôler les mécontens sous ses bannières, ne leur disait-il pas, avec toute l'inconséquence de la jeunesse: » J'aurai un jour besoin de vous; mais, ayant de vos opinions et de » vos doctrines la plus horrible idée, je souffrirai beaucoup et » long-tems avant de m'en servir; car autrement j'aurais un » éternel remords, le sommeil fuirait pour toujours de mes » paupières, si je rompais un seul instant les liens dans lesquels » il est nécessaire de vous tenir enchaînés pour le bonheur du » monde." Cependant, chose vraiment étonnante! en dépit de tout ceci, cet homme parvint à faire beaucoup de dupes, et des dupes même, très avisées. C'est là, peut-être, le plus grand triomphe que l'éloquence ait jamais remporté sur la vérité et le bon sens.

Mais cette victoire était-elle seulement l'ouvrage de l'éloquence de M. Canning? Non, certes; car en parlant aux passions, il se rendait l'organe d'une circonstance spéciale. A l'exception de deux ou trois petits états, gouvernés par des Antonin et des Marc-Aurèle, tous les peuples étaient mécontens de leurs gouvernemens. Mais les masses n'étant pas des hommes d'état, elles se méprennent [illegible] diplomatiques. Aussi ne virent-elles dans Canning qu'une puissance et dans son discours qu'une occasion; et pour ceux qui ont des droits à revendiquer, et des vengeances à satisfaire, l'occasion et la puissance sont tout. Le temps vient ensuite, et dénoncer les faits, et fixer par ces faits le sens des discours.

Que disent-ils donc maintenant, ces faits? C'est au temps qui s'est écoulé depuis le fameux discours de M. Canning, à nous l'apprendre. Interrogeons donc l'anniversaire de cette mémorable production.

Ce fut pendant le ministère de cet étrange ami des libertés civiles et religieuses de tous les peuples, que le gouvernement constitutionnel fut détruit en Espagne, quand il est aujourd'hui avéré qu'avec une seule note énergique on eût pu arrêter l'effet de la médiation armée de la France. Ce fut aussi pendant son ministère qu'on détourna constamment le roi Don Juan VI d'octroyer une charte au Portugal. Lorsque l'empereur du Brésil Don Pedro lui en octroya une de son propre aveu, ce fut Canning qui protesta contre cet acte, en rappelant l'ambassadeur qui, à la demande de S. M. I., s'en était rendu simple porteur. Ce fut encore Canning qui, en dépit des cris du Portugal et de l'opinion unanime de l'Europe libérale sur le compte d'un ambassadeur qu'on a nommé *le bourreau des constitutions*, le maintint obstinément à son ambassade, et se rendit ainsi responsable des menées qu'on lui attribuait à Lisbonne, non sans quel-

que fondement. Ce fut aussi Canning qui, lors de l'invasion du Portugal, s'était engagé à la face de l'Angleterre et du monde à demander à l'Espagne une satisfaction pleine et entière sur sa conduite en cette occasion; et en dépit de ses menaces et de son fameux *locus pœn tentiæ*, cette satisfaction n'a pas encore eu lieu; le gouvernement espagnol comble de ses faveurs les généraux agresseurs, n'a pas renvoyé un seul des ministres coupables, ni reconnu encore le gouvernement portugais. Les Grecs ont-ils acquis des droits à la protection des puissances chrétiennes? Canning improvise une indépendance mesquine, et pour des motifs étrangers à une politique généreuse. Les Portugais sont-ils inquiets, alarmés sur l'avenir de leurs libertés? Canning se dispose à leur envoyer le même prince qui cause et toutes leurs inquiétudes et toutes leurs alarmes.

Voilà des faits. Ces faits, il est vrai, sont tous britanniques; mais quand on ne veut être que le ministre de son pays, il y a plus que de la simple mauvaise foi à surprendre la crédulité des mécontens en les provoquant à la révolution au nom d'une liberté, qu'on ne veut pas sincèrement leur accorder.

Ce ministre n'est plus, mais sa politique vit toujours; elle n'a point changé de nature; elle est toujours la même, toujours insulaire, toujours britannique. En Angleterre, les ministres se calquent les uns sur les autres; aussi a-t-elle un système uniforme et suivi de gouvernement, qui fait à lui seul toute sa puissance, et toute sa supériorité sur les autres nations. Ajoutez à cela, qu'en prenant possession des portefeuilles les ministres anglais abdiquent la qualité d'hommes pour n'être que Bretons. Tiennent-ils quelque fois un langage plus libéral, expriment-ils des pensées plus européennes? Ce n'est pas que le ministre ou le système ait changé; c'est un moyen qu'ils ont perfectionné pour mieux arriver à un but tout britannique. Alors, nous étrangers, qui avons souvent été leurs victimes et presque toujours leurs dupes, nous ne devons point courir les rues pour ouvrir des souscriptions et battre des médailles à leur mémoire; nous devons attendre leur anniversaire, les imiter quelquefois, et nous en défier toujours.

No. 11. van den Hermes voor den jare 1827.

Dit No. bevat wederom eenen zeer langen brief of eene Nota aan den Redacteur van den Hermes, *over het oude handelstelsel en nieuwe stelsel van belasting* voor Nederlandsch Indië, geteekend *B. B.*, en dan een *vervolg van het iets over Nederland en Azie.*

Het eerste stuk schijnt alleen geschreven te zijn ter wederlegging van eenige stellingen, voorkomende in de uitgegeven redevoering van den heer *van Alphen, over het ontwerp van de wet der geldleening voor onze Indische bezittingen.* Het komt ons voor, dat dit stuk met kennis van zaken, en met liefde voor het goede geschreven is. De schrijver nogtans bezigt onzes inziens soms wat scherpe woorden, hetgeen ons te meer verwondert, daar hij zelve op pag. 4 verklaart, *dat het oude algemeene handelstelsel van de Compagnie volstrekt nu of nooit weder op de nominatie zal gebragt worden, om voor Java te worden beroepen, en dus alle dissertatie,* (hij mogt wel gezegd hebben [illegible]) [illegible] de, aan den heer *van Alphen*, [illegible] den schrijver ten tooneele worden gevoerd, geheel en al over, niet om dat wij hier en daar niet eenige gegronde aanmerkingen zouden kunnen maken, maar om dat, zoo als de schrijver wel zegt, op dat stuk alle *dissertatie overtollig is*, en de grondbeginselen, naar de welke deze bezittingen voortaan moeten en zullen bestuurd worden, door onzen geëerbiedigden Koning reeds vastgesteld zijn.

Wij meenen alleen den schrijver betrekkelijk de twee aanmerkingen, die hij bij het slot van zijn stuk maakt, terug te kunnen wijzen tot hetgeen wij ten opzigte der bezuinigingen, door den Kommissaris Generaal in de administratie ingevoerd, in ons No. 50. gezegd hebben, waardoor hij de overtuiging zal erlangen, dat die administratie tegenwoordig niet meer is ingerigt [illegible], dat de *uitgaven verre de inkomsten absorberen*; maar dat er integendeel, meer overschiet dan noodig is, om in gewone tijden deze bezittingen aan alle hare verpligtingen jegens het Moederland [illegible].

Met genoegen zien wij dat de [illegible] schrijver [illegible] het besluit van den Kommissaris Generaal, het welk bepaalde, *dat de landrenten zouden moeten betaald worden voor ⅔ in goud of zilver* [illegible] *voor de troostrijke gedachte, dat de Kommissaris in loco de zaken beter kan beoordeelen dan in het Vaderland mogelijk is, en dat Zijn Hoogedele zulk een besluit zeker niet heeft genomen, dan na volkomen overtuiging van de mogelijkheid der executie.* Indien de heer *B. B.* geweten had, dat de landrenten bij maandelijksche paijementen kunnen geschieden en alle betalingen, tot *f* 10 ingesloten, in koper kunnen plaats vinden, dan zou hij zeker zijn Post scriptum hebben achterwege gelaten . . . . , dat volgens zijne eigene verklaring overtollig is, daar hij zelve meent, *dat de Kommissaris in loco*, het beste weet, wat noodig is ter bevordering van het algemeen welzijn.

Wij zullen op het tweede stuk, of iets over Nederland en Azie, nader terug komen.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Mei 6—Z. M. brik *Doorga*, [illegible] Jordaan, naar de Lampongs.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 7—schip *Alijda*, J. N. Vosmaer, van Samarang den 3den mei.

Vertrokken.

Mei 8—brik *Margaretha Engelina*, A. de Bruin, naar Soerabaija, passagiers de heeren L. Hertog, Dubois en familie.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 4—brik *Dorothea*, S. E. Badendick, van Rembang.

Vertrokken.

Mei 3—schip *Alijda*, J. N. Vosmaer, naar Batavia en brik *Dorothea*, A. Riggs, naar dito.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Mei 2—[illegible] *Tjoempo*, Tja Sioko, van Rembang den 13den april.

Vertrokken.

Mei 1—schip *Fatal Rachman*, Intje Alie, naar Banjermassing. —schip *Carolina en Jacoba*, W. Aitken, naar Samarang en Sumatra, met Zs. Ms. troepen.

Mei 2—schooner *Molukko*, J. Clunis, naar het Kokos eiland.

ADVERTENTIEN.

Bij den ondergeteekenden is eene inschrijving geopend, voor de benoodigde scheepsruimte tot den vervoer van twee ladingen (p. m. 300 koijang) zout, van het eiland Madura naar Patjietan. Voor den overvoer van producten van laatstgemelde plaats naar Batavia zal voldaan worden de helft van de vracht per koijang, die voor het zout zal zijn toegestaan, geene legdagen en lossen zullen worden toegestaan; de gezagvoerders der schepen zullen gehouden zijn bij het lossen en laden te Patjietan te assisteren met hunne equipagie, booten en sloepen, zonder dat daarvoor afzonderlijk zal worden gerekend; zullende [illegible] mogelijke assistentie worden verleend.

De gegadigden hiertoe worden verzocht verzegelde inschrijvings billetten, met vermelding van de vracht per inteladen koijang, aan den ondergeteekenden intezenden, of ter hand te stellen en om op zaturdag aanstaande, zijnde den 10den dezer, voormiddags te 10 ure, ten zijnen kantore bij het openen der inschrijvings billetten tegenwoordig te zijn.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
J. C. REIJNST.

—De Resident van Soerabaija zal uitbesteden den overvoer van de volgende houtwerken, als:

van Soerabaija naar Cheribon:

2	balken	lang	21	à	25	zwaar	6	en	8	dm.
3	„	„	26	„	30	„	12	„	12	„
5	„	„	26	„	30	„	12	„	12	„
4	„	„	16	„	20	„	8	„	8	„
440	„	„	16	„	20	„	8	„	8	„
30	„	„	21	„	25	„	12	„	12	„
17	„	„	21	„	25	„	12	„	12	„

van Soerabaija naar Indramaijo:

11	balken	lang	41	à	45	zwaar	12	en	12	dm.
19	„	„	36	„	40	„	12	„	12	„
40	„	„	36	„	40	„	12	„	12	„
170	„	„	31	„	35	„	12	„	12	„
209	„	„	26	„	30	„	12	„	12	„
[illegible]										
3	„	„	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]	
127	„	„	16	„	20	„	8	„	8	„
207	„	„	21	„	25	„	12	„	12	„
73	„	„	21	„	25	„	12	„	12	„
42	planken	„	21	„	25	breed	12	dik	3	„

De gadinghebbenden worden mitsdien verzocht voor den 20sten dezer hunne billetten van inschrijving gezegeld en met bekendstelling op het couvert van hunnen naam en woonplaats, mitsgaders van die van hunne gemagtigden te Soerabaija, en onder aanhaling van deze advertentie aan den Resident van Soerabaija intezenden.

De dag, wanneer de billetten zullen worden geopend en de uitbesteding verder zal gevolg nemen, zal nader door den Resident van Soerabaija, aan de inschrijvers of aan hunne gemagtigden te Soerabaija worden bekend gemaakt.

De overvoer moet ten spoedigste geschieden en in de maand junij afloopen.

De minste inschrijver zal van den definitiven aannemer ontvangen eene premie van ½ percent achtervolgens het reglement (Javasche courant no. 32).

[illegible]
J. C. REIJNST.

—De Resident van Cheribon, als daartoe behoorlijk gemagtigd, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat ten zijnen kantore eene inschrijving is geopend, voor den overvoer van p. m. 560 koijangs zout van Kandanghouwer en Indramaijo naar Cheribon.

De overvoer zal in volgender voege moeten geschieden: als in de maand junij aanstaande c. c. 150 koijangs; in de maand julij c. c. 100 koijangs; in de maand augustus 60 koijangs; in de maand september 80 koijangs; in de maand october 80 koijangs; in de maand november 90 koijangs:

De gadinghebbenden worden uitgenoodigd, hunne geslotene inschrijvings billetten, voor den 27 dezer, ter secretarie van de Residentie Cheribon, dan wel ten kantore van den assistent Resident van Indramaijo, in te zenden, zullende den 29 daaraan overgegaan worden tot de opening derzelve, en tot de publicke uitbesteding.

De Resident van Cheribon,
Bij [illegible]
De Secretaris,
[illegible] BOUSQUET.

TANKIL,
den 3den mei 1828.

—De Resident van Cheribon, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat te zijner secretarie eene inschrijving is geopend voor de levering van de in deze residentie benoodigde rijst, en zulks tot den oogst van 1829.

De levering zal dienen te geschieden regtstreeks aan den verbruiker, naarmate van de behoefte en zonder tusschenkomst van 's lands pakhuizen.

De geslotene inschrijvings billetten zullen tot en met den 24sten dezer ter secretarie dezer residentie en ten kantore van den Assistent Resident van Indramajo ontvangbaar zijn, zullende den 26sten daaraan, de uitbesteding geschieden ingevolge het provisioneel reglement voor het doen van uitbestedingen.

Wordende eindelijk naar aanleiding van artikel 7 van dat reglement, aan den minsten inschrijver eene premie verzekerd van *f* 20, te betalen door diegeen aan wien de leverantie zal worden gegund.

De Resident voornoemd,
bij absentie,
de Secretaris,
R. de F. BOUSQUET.

den 5den mei 1828.

—De contribuabelen aan de Samarangsche schutterij worden bij deze opgeroepen, om het door hen verschuldigde over het tweede kwartaal van dit jaar, aan het kantoor van den ondergeteekenden te komen voldoen; ook worden dezulken, welke nog wegens achterstallige contributie nalatig zijn gebleven, tevens tot voldoening daarvan aangemaand, ter vermijding van onaangenaamheden.

De 2de luit. kwartm. der Sam. schutterij.
A. HARTSINCK.

SAMARANG, *29 april 1828.*

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 12den mei 1828.

Voor de toko van *Ferwerda* en Co., van azijn op flesschen, europesche schoenen, jenever op bessen, fijne wijnen, hamburger cigaren, eenige winkel kasten, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Op dingsdag den 13den mei 1828.

Voor het negotie-huis van *Maclain, Watson* en Co., op de groote rivier, van diverse provisien, lijnwaden, kousen, en andere negotie goederen meer.

Op woensdag den 14den mei 1828.

In het lokaal der Beurs voor rekening van diverse kooplieden, van [illegible] goederen, alsmede gezouten vleesch en spek, engelsch [illegible], eene partij kurken, bloedcoralen, een rooden cashmieren shawl, scharen, katoenen servetgoed, goede boter, hammen, engelsche rijtuigen, en eene partij rood koper.

Op vrijdag den 16den mei 1828.

Voor de woning van den heer Mr. *H. A. Parvé*, op Rijswijk, van wagens, paarden, rijtuigen, huismeubelen, goud en zilverwerken, enz.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Linnen koffijzakken, bij partij te bekomen bij
BROUWER, NOLTHENIUS en Co.

BATAVIA, *5 mei 1828.*

—Te koop bij *Smit*, juwelier op Rijswijk, een zilveren tafel-servies en twee thee- en koffij-serviezen.

—Op woensdag den 28sten dezer, zal, ten overstaan eener kommissie uit den landraad te Cheribon, worden verkocht bij executie, de volgende vaste goederen toebehoorende aan den [illegible] chinees *Tan Soe*.

Een steenen huis met pannen gedekt en erf, staande en gelegen in de Kampong Pasaijangan, belendende ten zuiden aan het huis van den chinees *Lim Kongtjan*, en ten noorden aan dat van den javaan *Rakiem*.

Een steenen huis met pannen gedekt en erf, staande en gelegen in de Kampong Pasaijangan, belendende ten zuiden aan het huis van den chinees *Pauw Engo*, en ten noorden aan dat van *Nie Tjosian*.

De deurw. en gez. exp. bij den landr. van Cheribon,
CHERIBON, 2 mei 1828. A. MICHELSZ.

—De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den landraad van Samarang maakt bij deze bekend, dat op den 23sten mei 1828, bij wege van executie publiek zal worden verkocht, voor rekening van de verponding alhier, als:

Een stukje land, met het daarop staande steenen met pannen gedekte huis, gelegen bewesten en buiten deze stad aan de zuidzijde van den ouden weg van de Kampong Pettean naar Darattan, wijk litt. T no. 278, toebehoorende aan *Sadia, Sabam, Said* en *Mortia*.

Aldus gedaan en gepubliceerd te Samarang, den 2den mei 1828.

De deurw. en gezw. exp. voornd.
STRONCK.

—Pas aangebragt roode-, witte- en madera wijn, kaas, hammen, boter, rookvleesch, ansjovis, haring, gerookte zalm, zuren, gezouten visch, tabak en cigaren, enz. enz. WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

GEBOORTEN.

Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapen dochter, vrouwe *N. von Stralendorff*, geliefde echtgenoot van G. N. VAN GROLL.

BOJOBLALIE, *den 1sten april 1828.*

—Heden verloste van eenen zoon mijne echtgenoot.
A. SIEWERS.

RIJSWIJK, *5 mei 1828.*

—Op heden verloste mijne echtgenoot *J. S. C. Filz* van een zoon.

RIJSWIJK, VAN DER VINNE.
den 4den mei 1828.

—Heden verloste voorspoedig van een zoon, *S. J. Reynst*, echtgenoot van den majoor der artillerie *De Kock van Leeuwen*.

BATAVIA, *den 8sten mei 1828.*

STERFGEVALLEN.

Op heden overleed alhier de weledelgestrenge heer *IJske*, 2de luitenant bij de 18de afdeeling. Alle degenen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan deszelfs boedel gelieven daarvan kennis te geven, binnen den tijd van zes weken na dato aan de ondergeteekende kommissarissen.

F. HUTSCHLER, *2de luit. 19de afd.*
S. G. DUMOULIN, *2de luit. der artill.*

MARON, *provincie Bageleen, den 12den april 1828.*

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. E. De Sturler vertrekt naar Pekalongang; de heer *J. Tromp* is zijn gemagtigde.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

For Freight or Charter to any Port or Ports in Europe, on moderate terms, the fine fast-sailing Bark CAROLINE, Captain *Hare*, burthen 350 Tons Register, apply to

MILN, HASWELL & CO.

5 May 1828.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

[illegible]

Het welk zal worden gegeven door den heer *de Planque Vuur* en familie, op zaturdag den 7den juni aanstaande, in de danszaal van de Societeit de Harmonie, daartoe goedgunstig door heeren directeuren afgestaan.

Inteekenings lijsten en Programma's zijn geplaatst in het gebouw der Societeit de Harmonie, en bij den [illegible] concierge van het Gouvernements gebouw te Weltevreden, den heer *Eckhardt*.

De prijs der inteekening is:

Voor een heer *f* 5.

Voor eene dame *f* 5.

—De ondergeteekende zoo spoedig mogelijk wenschende te repatrieren, noodigt bij deze een ieder ten vriendelijkste uit, zijne uitstaande zaken met de firma *Ferwerda en Co.*, zoo spoedig mogelijk te vereffenen, daar hij zich anders in de onaangename noodzakelijkheid zal zien de nalatigen in regten te vervolgen.

BATAVIA, *den 9den mei 1828.* L. J. FERWERDA.

—BATAVIASCHE ZEE ASSURANTIE SOCIETEIT.

De opheffing dezer societeit bij contract van deelhebberen op den 14den dezer bepaald zijnde, zoo worden de belanghebbenden verzocht eene algemeene vergadering buitenwonen op dingsdag den 13den dezer, om 10 ure des [illegible] stand der societeit in overweging te nemen en maatregelen te bepalen voor de likwidatie der nog onafgedane zaken.

Van wege de Directie,
BATAVIA, THOMPSON, ROBERTS EN CO.
den 6den mei 1828. *Secretarissen en Thesauriers.*

—*BATAVIA MARINE INSURANCE COMPANY.*

The term fixed by contract for the duration of this company expiring on the 14th inst. the shareholders are respectfully invited to attend a General Meeting at the Exchange on tuesday the 13th inst. at 10 o'clock A. M. to take in to consideration the state of its affairs and to adopt the necessary measures for liquidating the dependencies.

In the name of the direction:
BATAVIA, THOMPSON, ROBERTS & CO.
6 mey 1828. Secrets & Treasrs.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.